

นลินรัตน์ กะลำพะบุตร 2554: การวางแผนการใช้ที่ดินภายใต้ความเสี่ยงเพื่อการผลิตผักบนพื้นที่สูง
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร)
สาขาการจัดการทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย, Ph.D. 106 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์แผนการใช้ที่ดินภายใต้ความเสี่ยงสำหรับการผลิตผักบนพื้นที่สูงของเกษตรกรในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย ภายใต้เงื่อนไขผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงที่เกษตรกรสามารถยอมรับได้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการลงทุนสมัยใหม่ (Portfolio Theory) การศึกษาครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผักเมืองหนาว 10 ชนิด คือ ใค้คลีฟแดง ใค้คลีฟเขียว ผักกาดหอมห่อ ผักกาดขาวปลี ปวยเล้ง แรดิชิโอ คะน้ายอดดอยคำ ผักกาดหางหงส์ กะหล่ำปลี และคะน่าย่องกง เป็นระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี และทำการวิเคราะห์การผลิตใน 3 ฤดู คือ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ความเสี่ยงทางด้านราคาเป็นสิ่งที่เกษตรกรควรนำมาพิจารณาในการผลิต เมื่อเกษตรกรต้องการผลตอบแทนที่สูงขึ้น ความเสี่ยงที่ได้จะเพิ่มขึ้นตาม ดังนั้นสิ่งที่ช่วยลดความเสี่ยงในการผลิตได้ คือ การกระจายการลงทุนโดยการปลูกผักหลายชนิดในแปลง ซึ่งจะทำให้ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นลดลงรวมทั้งยังให้ผลตอบแทนในระดับที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับทางเลือกปลูกผักเพียงชนิดเดียวในแปลง ทั้งนี้ผลการศึกษาได้เสนอทางเลือกให้แก่เกษตรกรสามารถปลูกพืชได้ตามผลตอบแทนและความเสี่ยงในระดับต่างๆ ที่ต้องการ เช่น ในฤดูฝนเมื่อต้องการความเสี่ยงในการผลิตที่ระดับ 5.53% และผลตอบแทนในระดับ 84.73% เกษตรกรควรเลือกปลูก ใค้คลีฟเขียว ผักกาดหางหงส์และกะหล่ำปลี โดยแบ่งสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกเป็น 0.51 0.14 และ 0.35 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลการผลิตย้อนหลัง ทำให้เกิดข้อจำกัดในการศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการหาฐานข้อมูลในส่วนของต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความแม่นยำและเกิดประโยชน์ในการศึกษาครั้งต่อไป รวมถึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของไม้ผล ไม้ดอก เป็นต้น ทั้งยังควรมีการศึกษาวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับเกษตรกร ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ไปจนถึงระดับองค์กร

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก